

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1548/2503

นายเนตร คุ่มครองโจทก์ นายเขียน พันโกคาจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 164

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตั้งแต่จำเลยจดทะเบียนสิทธิเก็บกินสวนพิพาทให้โจทก์ตลอดชีวิต โจทก์ไม่เคยเข้าครอบครองและไม่เคยให้สิทธิเก็บกินเลยตลอดมา เป็นเวลา 7 - 8 ปี แล้ว โจทก์ก็ยังฟ้องขอให้บังคับจำเลยตามสิทธินี้ได้ คดีเช่นนี้มีอายุความฟ้องร้อง 10 ปี ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 164 ไม่ใช่ อายุความ 1 ปี ตามมาตรา 1374, 1375 หรือ 1428ตามฟ้อง คำให้การที่คู่ความแถลงรับกัน ได้ความว่า จำเลยได้จดทะเบียนสิทธิเก็บกินสวนพิพาทให้โจทก์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ และโจทก์ไม่เคยเข้าครอบครองและไม่เคยใช้สิทธิเก็บกินในที่สวนแปลงพิพาทเลยนับแต่วันจดทะเบียนจนทุกวันนี้ ๗ - ๘ ปี แล้ว โดยผ่านจำเลยได้ใช้สิทธิครอบครองและเก็บกินอยู่ตลอดมา บัดนี้ โจทก์ต้องการจะใช้สิทธิเก็บกินบ้าง จำเลยไม่ยอม โจทก์จึงฟ้อง จำเลยต่อสู้ว่า จำเลยได้สิทธิครอบครองและเก็บกินมาเกิน ๑ ปีแล้ว คดีขาดอายุความ โจทก์จำเลยไม่สืบพยาน ต่างขอให้ศาลชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมาย ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า จำเลยแย่งการครอบครองจากโจทก์ เป็นการมิชอบด้วยกฎหมาย โจทก์ไม่จัดการกับจำเลยจนเกินกว่า ๑ ปีแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๗๔-๑๓๗๕ พิกษายกฟ้อง ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น นายหนึ่งมีความเห็นแย้งว่า จะนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๗๔ มาใช้บังคับไม่ได้ เพราะไม่ใช่โจทก์ถูกจำเลยแย่งสิทธิการครอบครองที่พิพาท แต่เป็นเรื่องโจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องขอให้ศาลบังคับจำเลยยอมให้โจทก์ใช้สิทธิเก็บกินซึ่งได้จดทะเบียนไว้แล้วตามกฎหมาย แม้ไม่มีกฎหมายระบุไว้โดยตรงเกี่ยวกับอายุความเรียกร้องบังคับตามสิทธิเก็บกิน ก็ชอบที่จะนำหลักอายุความทั่วไปตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๖๔ มาใช้ คือ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ให้ถืออายุความ ๑๐ ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ เห็นควรพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี

คำพิพากษา

โจทก์อุทธรณ์ว่า คดีไม่ขาดอายุความ ศาลอุทธรณ์มีข้อวินิจฉัยทำนองเดียวกับความเห็นแย้งของศาลชั้นต้น สิทธิเรียกร้องของโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ พิกษายกกลับ ให้จำเลยยอมให้โจทก์ใช้สิทธิเก็บกินในที่ดิน โฉนดของเลขที่ ๖๐๑๐ ตามฟ้อง ไปจนตลอดชีวิต ของโจทก์ ห้ามจำเลยเข้าเกี่ยวข้องขัดขวางในการที่โจทก์จะใช้สิทธิเก็บกิน จำเลยฎีกาว่า คดีโจทก์ขาดอายุความตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๗๔-๑๓๗๕ และ ๑๔๒๘ ศาลฎีกาเห็นว่า ตามข้อเท็จจริงดังกล่าว มิใช่เป็นเรื่องที่โจทก์ถูกรบกวนหรือถูกแย่งการครอบครอง เพราะโจทก์ยังมิเคยได้เข้าไปครอบครองและใช้สิทธิเก็บกินในที่สวนพิพาทตามที่ได้จดทะเบียนสิทธิไว้ จึงยกอายุความ ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๓๗๔-๑๓๗๕ มาใช้บังคับไม่ได้ และกรณีก็ไม่เข้ามาตรา ๑๔๒๘ ดังที่จำเลยเถียงในฎีกา เพราะสิทธิเก็บกินตามที่จดทะเบียนไว้นั้น โจทก์ยังไม่ได้เริ่มต้นเข้าไปครอบครอง และใช้สิทธิเก็บกินในที่พิพาทเลย ความสิ้นสุดของสิทธิเก็บกินระหว่างเจ้าของทรัพย์สินกับผู้ทรงสิทธิเก็บกินตามมาตรา ๑๔๒๘ ส่วนการที่โจทก์

เพิกเฉย ถึง ๗ - ๘ ปี แล้ว มาฟ้องขอให้บังคับจำเลยให้มอบการครอบครองให้โจทก์เพื่อใช้
สิทธิเก็บกินตามที่ได้จดทะเบียนสิทธิไว้ นั้น จะขาดอายุความหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า กรณีเช่นนี้ ไม่มี
กฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยตรงว่า สิทธิเรียกร้องขอให้บังคับตามสิทธิเก็บกินนี้มี
อายุความฟ้องร้องเท่าใด จึงต้องใช้หลักอายุความทั่วไป ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
มาตรา ๑๖๔ คือ ๑๐ ปี คดีโจทก์ยังไม่ขาดอายุความ ศาลฎีกาพิพากษายืน

องค์คณะ

สำราญ ศิริพันธ์ · ประมูล สุวรรณศร · บริรักษ์จรรยาวัตร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/1548/2503>